

**Міністерство освіти і науки України
НТУ «ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економічного аналізу та фінансів**

**Ірина Цуркан
Оксана Федорова**

**ФІНАНСИ
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Дніпро
НТУ «ДП»
2022

Рекомендовано до видання навчально-методичним відділом (протокол № 8 від 19.08.2022) за поданням науково-методичної комісії спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування (протокол № 9/11 від 15.07.2022)

Цуркан І.М.

Фінанси. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування» / І.М. Цуркан; О.Г. Федорова; Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка». – Д. : НТУ «ДП», 2022. – 27 с.

Автори:

Цуркан І.М. – к.е.н, доцент, доцент кафедри економічного аналізу і фінансів

Федорова О.Г. – асистент кафедри економічного аналізу і фінансів

Методичні матеріали призначено для самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 072 Фінанси, банківська справа і страхування з виконання курсової роботи обов'язкової дисципліни «Фінанси».

Розглянуто загальні вимоги до виконання курсової роботи, питання для підготовки до захисту, наведені рекомендовані джерела інформації.

Подано критерії оцінювання курсової роботи.

Рекомендації орієнтовано на активізацію виконавчого етапу навчальної діяльності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Відповідальний за випуск завідувач кафедри економічного аналізу і фінансів д.е.н., проф. Єрмошкіна О.В.

ЗМІСТ

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2 МЕТА ТА ЗАДАЧІ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	5
3 ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	6
4 ЗМІСТ, СКЛАД КУРСОВОЇ РОБОТИ І СТРУКТУРА ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ.....	7
5 ВИМОГИ ДО СКЛАДОВИХ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ.....	9
6 ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАХИСТУ	11
7 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	11
8 ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ	12
9 ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	15
10 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	18
ДОДАТОК А.....	19
ДОДАТОК Б.....	20
ДОДАТОК В.....	24

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

В освітньо-професійній програмі «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до освітнього компонента Ф8 «Курсова робота з фінансів» віднесено такі результати навчання:

Шифр РН	Результати навчання
ПР 13	Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів
ПР 18	Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні
ПР 19	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань

Відповідно до навчального плану підготовки бакалаврів зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування студентами другого курсу з дисципліни «Фінанси» виконується курсова робота, теми якої визначаються згідно з даним методичним забезпеченням за списком студентів у групі або індивідуально викладачем при необхідності розробки того чи іншого актуального питання науково-дослідного характеру.

Курсова робота виконується на основі статистичного матеріалу, літературних джерел, пошук яких студент самостійно здійснює за дорученою йому темою використовуючи монографії, спеціальну періодичну літературу, частково підручники, офіційні сайти Інтернет статистичної інформації, законодавчої бази, міжнародних фінансових організацій.

Вхідними даними для виконання курсової роботи мають бути:

- 1) нормативні документи, які забезпечують функціонування фінансового механізму в Україні;
- 2) нормативні документи, які регулюють діяльність фінансового ринку України;
- 3) статистичні дані про розвиток фінансової системи України;
- 4) статистичні дані про стан та динаміку розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів в Україні;
- 5) літературні джерела щодо підвищення ефективності функціонування фінансової системи України в цілому та її елементів.

Курсова робота повинна мати елементи науково-дослідної роботи, яку студент виконує самостійно, консультуючись з керівником роботи.

Виконана курсова робота є підґрунтям до успішного виконання кваліфікаційної роботи бакалавра, яка є завершальним етапом навчального процесу підготовки бакалавра.

2. МЕТА ТА ЗАДАЧІ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Метою курсової роботи є закріплення, поглиблення та узагальнення знань, одержаних студентами за час вивчення дисципліни «Фінанси», їх застосування для визначення й практичного обґрунтування перспектив розвитку фінансової системи України та її елементів, удосконалення механізму її ефективного функціонування на основі ретельного аналізу законодавчих актів, динаміки розвитку відповідних показників, існуючих підходів до розробки шляхів розвитку окремих елементів фінансової системи (підприємств та організацій, фінансових посередників, державних фінансів), а також фінансових взаємовідносин між ними.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту освітнього компонента за цим критерієм. Відповідно до очікуваних результатів навчання відносяться:

Шифр РН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	Шифр ДРН	Зміст
ПР 13	ПР 13.1-Ф8	Вміти на базі реальних (статистичних та нормативних) даних застосовувати теоретичні та практичні знання, отримані під час вивчення дисциплін
	ПР 13.2-Ф8	Вміти, на базі існуючої правової бази, визначити коло та характер фінансових відносин в Україні в умовах розвитку ринкових відносин
	ПР 13.3-Ф8	Бути здатним визначити рівень відповідності розвитку фінансового механізму в Україні міжнародній практиці організації фінансів національної економіки.
ПР 18	ПР 18.1-Ф8	Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення при аналізі розвитку фінансової системи в Україні та інших країнах.
	ПР 18.2-Ф8	Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення при визначенні тенденцій розвитку процесу, що досліджується та його впливу на ефективність функціонування економіки.
	ПР 18.3-Ф8	Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення при аналізі причин погіршення або поліпшення окремих показників соціально-економічного розвитку країни на основі змін у фінансовому механізмі формування, розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів.
ПР 19	ПР 19.2-Ф8	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань в процесі генерації рішень щодо визначення найбільш перспективних напрямків забезпечення соціально-економічного розвитку країни на основі удосконалення фінансового механізму.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота з дисципліни „Фінанси” виконується студентами на другому курсі самостійно, з дотриманням вимог до змісту та оформлення науково-дослідних робіт.

В процесі підготовки курсової роботи студент повинен:

1. Самостійно виконувати курсову роботу з опорою на методичне та інформаційне забезпечення.

2. Сприймати зауваження та оперативно виконувати вказівки керівника роботи.

3. Подати курсову роботу на перевірку керівнику не пізніше ніж за три дні до захисту.

4. Підготувати доповідь про основні положення курсової роботи.

5. Захистити курсову роботу, презентувавши основні результати досліджень.

Для успішного виконання курсової роботи студенту необхідно:

1. Ознайомитись з методичними вказівками до виконання курсової роботи.

2. Провести критичний аналіз нормативних документів і літературних джерел, які стосуються теми курсової роботи та особливостей функціонування елементів фінансової системи та фінансового механізму, що розглядаються у роботі.

3. Визначити структуру роботи у відповідності до викладених методичних рекомендації (розділ 4).

4. Розкрити сутність основних понять, що розглядаються у курсовій роботі з посиланням на літературні джерела;

5. Провести обробку статистичного матеріалу за даними офіційних видань з наданням детальних пояснень щодо змісту кожного з показників, що досліджуються, спираючись на результати вивчення теоретичного матеріалу та нормативно-правової бази. При цьому по всіх вхідних, проміжних та підсумкових показниках навести:

- посилання щодо змісту показника на відповідні літературні джерела;

- методику розрахунку відповідного показника згідно з вимогами нормативно-правової бази та літературних джерел.

6. На основі встановленої динаміки відповідних показників, структури фінансових фондів, що розглядаються у роботі, провести аналіз та зробити ґрунтовані висновки щодо тенденцій розвитку процесів, які протікають у межах фінансових відносин, ступеню гармонізації взаємозв'язків між окремими елементами фінансової системи; визначити переваги вади та напрямки удосконалення фінансового механізму стосовно елементів фінансової системи, що розглядаються у курсовій роботі.

7. Розробити висновки та запропонувати напрямки забезпечення ефективного функціонування фінансових відносин у межах тематики курсової роботи.

8. Оформити курсову роботу з дотриманням вимог до оформлення науково-дослідних робіт (розділ 8).

4. ЗМІСТ, СКЛАД КУРСОВОЇ РОБОТИ І СТРУКТУРА ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

Курсова робота виконується на одну з наступних тем:

1. Грошовий характер фінансових відносин і його прояв на різних стадіях відтворювального процесу.
2. Фондова форма розподілу вартості суспільного продукту і конкретні форми її вияву в економіці України.
3. Фінансова система, характеристика і взаємозв'язок функціонування її ланок.
4. Функції фінансів і їх вияв на різних рівнях економічної системи.
5. Напрями фінансового впливу на процеси суспільного розвитку, перспективи їх використання та удосконалення в умовах ринкової економіки
6. Фінансовий ринок і його роль в мобілізації і розподілі фінансових ресурсів.
7. Стан фінансового ринку України і перспективи його розвитку.
8. Податкова політика і її вплив на ефективність функціонування економічної системи.
9. Зміст фінансової політики держави і її вплив на економіку, стан фінансів, соціальний розвиток суспільства.
10. Управління фінансами на різних рівнях економічної системи і його трансформація при переході від адміністративно-командної системи до ринкової економіки.
11. Зміст, значення і організація фінансового контролю за станом економіки і розвитком соціально-економічних процесів у суспільстві.
12. Формування, розподіл і використання грошових прибутків і накопичень підприємств сфери матеріального виробництва.
13. Формування, розподіл і використання фінансових ресурсів у невиробничій сфері.
14. Вплив організаційно-правових форм господарювання галузевих особливостей на організацію фінансів.
15. Роль фінансів у формуванні, функціонуванні і розширеному відтворюванні основних фондів в умовах ринкової економіки.
16. Фінансові аспекти формування і використання оборотних засобів.
17. Розвиток страхових відносин в умовах переходу до ринкової економіки.
18. Структура державних фінансів і взаємозв'язок фінансових відносин різних рівнів державного управління економікою.
19. Джерела отримання державних прибутків і напрямки державних витрат при різних типах економічних систем.
20. Державний бюджет і методи управління його дефіцитом.
21. Державний кредит і управління державним боргом.
22. Використання фінансових важелів регулювання і стимулювання виробництва в умовах переходу до ринкової економіки.

23. Роль фінансів у розвитку міжнародних економічних відносин.
24. Економічна політика в умовах ринкової економіки.
25. Міжнародні фінансові організації та їх роль у стабілізації економічногостану окремих країн.
26. Вплив бюджетної і кредитно-грошової політики на платіжний баланс.
27. Міжнародний кредит і світова криза заборгованості.
28. Платіжний баланс, його структура і шляхи скорочення його дефіциту.
29. Державні цінні папери, їх роль в управлінні державним боргом.
30. Чинники, що впливають на зміну структури державних прибутків і державних витрат.
31. Фінансовий механізм та його роль у забезпеченні ефективного функціонування економіки.
32. Фінанси громадських об'єднань та організацій, їх місце і роль у фінансовій системі держави.
33. Міжнародна фінансово-кредитна співпраця, її форми і значення для стабілізації економіки окремих країн.
34. Структура, функції і роль фінансових посередників, діючих на фінансовому ринку.
35. Валютні резерви держави, джерела їх формування і напрямки використання.
36. Кругообіг коштів державних, акціонерних і кооперативних страхових організацій і фінансові результати страхових операцій.
37. Управління державним боргом: організація процесу запозичення та обслуговування.
38. Функціонування системи державного фінансового контролю.
39. Бюджетна система України та принципи її побудови
40. Казначейське обслуговування Державного бюджету України
41. Міжбюджетні відносини та їх удосконалення
42. Місцеві фінанси, їх функції та роль у соціально-економічному розвитку держави.
43. Фінансовий ринок України та шляхи його розвитку
44. Банківська система України та напрямки її ефективного розвитку
45. Страхова система України, її структура, динаміка та перспективи розвитку
46. Фінансові посередники інвестиційного типу, історія та перспективи їх розвитку в Україні
47. Податкова система України та напрямки її удосконалення
48. Історичні аспекти розвитку фінансового ринку України.
49. Інфраструктура фінансового ринку України
50. Управління інноваційними процесами в Україні з використанням фінансового механізму
51. Формування інвестиційного потенціалу України
52. Регулююча та контролююча функції фінансів та їх використання у

фінансовому механізмі в Україні

53. Фінансові ресурси підприємств, що функціонують на комерційній основі та фінансовий механізм забезпечення їх формування

54. Фінансові ресурси підприємств та організацій бюджетної сфери та фінансовий механізм забезпечення їх формування

55. Участь промислових підприємств у фінансовому ринку України: форми, сутність, ефективність, напрямки розвитку.

56. Фінансовий механізм державного регулювання та стимулювання інноваційного розвитку суб'єктів господарювання в Україні.

57. Недержавні фінансові фонди в Україні: історія та перспективи їх розвитку

58. Державні цінні папери, їх призначення, роль та рівень використання у сучасній фінансовій системі України.

59. Джерела формування та напрямки використання фінансових ресурсів самоврядування

60. Участь домогосподарств у формування фінансових ресурсів економіки України.

Курсова робота повинна містити:

Вступну частину: титульний аркуш; завдання (згідно з розділами 2 і 3); зміст; вступ.

Основна частина: розділи курсової роботи; висновки; бібліографічний список.

Додатки.

5. ВИМОГИ ДО СКЛАДОВИХ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

Титульний аркуш містить найменування закладу вищої освіти, кафедри, де виконана робота; прізвище, ім'я, по батькові автора; тему роботи; шифр і найменування спеціальності; шифр групи; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові керівника роботи; місто і рік. Зразок титульного аркушу наведений у додатку А.

Завдання містить:

- тему курсової роботи;

- зміст курсової роботи, який обов'язково погоджується з викладачем.

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів.

Вступ повинен містити стисле викладення актуальності теми, мету та задачі конкретної курсової роботи з урахуванням особливості теми, предмет та об'єкт дослідження, методи дослідження, стислий опис інформаційної бази курсової роботи.

Актуальність теми повинна бути обґрунтована з позицій сьогодення та стратегічних цілей України.

Мета та задачі дослідження повинні бути сформульовані у відповідності до загальної мети та задач роботи (див. розділ 2) .

Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, кожний розділ починають з нової сторінки. В кінці кожного розділу формують висновки із стислим викладенням отриманих у розділі результатів. В розділах основної частини подають:

1) Огляд нормативно-правової бази за темою роботи, аналіз літературних джерел щодо змісту та методики розрахунку відповідних показників динаміки розвитку процесів, що досліджуються.

2) Виклад загальної методики і основних методів досліджень.

3) Проведені експериментальні дослідження на основі використання статистичних даних.

4) Аналіз і узагальнення результатів досліджень.

5) Шляхи вирішення проблеми, що розглядається у курсовій роботі, та конкретні шляхи подальшого розвитку фінансової системи та механізму її ефективного функціонування.

б) Обґрунтування ефективності реалізації визначених шляхів розвитку.

Задля покращення сприйняття результатів виконання курсової роботи основна частина роботи повинна містити таблиці, рисунки, що відображають динаміку зміни показників по періодах, тощо.

Висновки. Викладають найбільш важливі результати, одержані в курсовій роботі, формують висновки та рекомендації щодо використання здобутих результатів. В першому пункті висновків оцінюють стан питання. Далі розкривають шляхи та методи вирішення проблеми, їх практичний аналіз, особливо наголошуючи на якісних та кількісних показниках здобутих результатів у порівнянні з фактично існуючими, викладають рекомендації щодо шляхів реалізації пропозицій, які розроблені у процесі дослідження.

Бібліографічний список. Перелік джерел, на які є посилання в основній частині, наводять з нової сторінки. Бібліографічні описи в переліку посилань подають у порядку, за яким вони вперше згадуються в тексті пояснювальної записки. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями в тексті (номерні посилання). Бібліографічні записи мають відповідати ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Приклад оформлення бібліографічного списку подано у додатку Б.

Додатки. За необхідністю до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи.

- допоміжні розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- розрахунки економічного ефекту;
- супроводжуючі документи (статистичні дані);
- ілюстрації допоміжного характеру.

Висовуючи ті чи інші пропозиції чи рекомендації з удосконалення фінансового механізму, студент має обґрунтувати їх ефективність.

Оціночний лист (Додаток В), який засвідчує рівень відповідності роботи визначеним критеріям оцінки та сукупний рейтинг студента з курсової роботи.

6. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАХИСТУ

- 1) Охарактеризуйте особливості фінансових відносин, що розглядаються у курсовій роботі.
- 2) Розкрийте сутність понять, які є ключовими для процесу, що розглядається у курсовій роботі.
- 3) Розкрийте, які методи, чому і як вами використовувались при виконання курсової роботи.
- 4) Поясніть характер встановлених тенденцій розвитку процесів, що розглядаються у роботі, вкажіть, про що вони свідчать.
- 5) Перелічіть, якими нормативними актами регламентуються процеси, що розглядаються у курсовій роботі. Охарактеризуйте перелічені нормативні акти.
- 6) Охарактеризуйте джерела інформації, які були використані при виконанні курсової роботи та як досягається правомірність співставлення показників за різні періоди.
- 7) Дайте характеристику стану розвитку процесів, що розглядаються.
- 8) Наведіть конкретні приклади дії правових норм тих фінансових відносин, які розглядаються у курсовій роботі.
- 9) Вкажіть можливі напрямки розвитку фінансових процесів, що розглядаються у курсовій роботі, та охарактеризуйте передумови позитивного їх розвитку.
- 10) Вкажіть можливі напрямки удосконалення фінансової системи та фінансового механізму щодо процесів, які розглядаються у роботі.

7. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Основними вимогами до викладу курсової роботи є: чіткість побудови, логічна послідовність викладу матеріалів, доказовість аргументації, точність формулювань, обґрунтованість висновків та пропозицій.

Курсова робота оформлюється як рукопис та подається у друкованому вигляді на аркушах формату А4 (210x297 мм).

Обсяг курсової роботи не повинен перевищувати 35-45 сторінок друкованого тексту.

Текст курсової роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин роботи “ЗМІСТ”, “ВСТУП”, “ВИСНОВКИ” та інші друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. В кінці

заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка.

Відстань між заголовками (за виключенням заголовка пункту) та тексту повинна дорівнювати 3 – 4 інтервалам. Кожну структурну частину роботи треба починати з нової сторінки.

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок курсової роботи. На титульному аркуші № сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ не нумерують. Номер розділу ставлять після слова “Розділ”, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номеру розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад:”2.3.”(третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад:”2.3.1.”(перший пункт третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка.

Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Рисунки нумерують наскрізно арабськими цифрами, крім рисунків у додатках. Дозволено рисунки нумерувати у межах кожного розділу. У цьому разі номер рисунка складається з номера розділу та порядкового номера рисунка в цьому розділі, які відокремлюють крапкою, наприклад, «**Рисунок 3.2** – » – другий рисунок третього розділу.

Рисунки кожного додатка нумерують окремо. Номер рисунка додатка складається з позначки додатка та порядкового номера рисунка в додатку, відокремлених крапкою. Наприклад, «Рисунок В.1 – _____», тобто перший рисунок додатка В.

Назву рисунка друкують з великої літери та розміщують під ним посередині рядка, наприклад, «Рисунок 2.1 – Схема устаткування».

Таблицю розміщують після першого згадування про неї у тексті або на наступній сторінці таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи, або поворотом за годинниковою стрілкою. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. Номер таблиці повинен складатися з номеру розділу і порядкового номеру таблиці, між якими ставиться крапка, а в кінці тире, наприклад, «**Таблиця 1.2** –»(друга таблиця першого розділу). Кожна таблиця повинна мати назву, яку

розміщують після номеру таблиці.

Назва та номер таблиці розміщують над таблицею з вирівнюванням по ширині з абзацного відступу. Назву друкують маленькими літерами, крім першої великої. Вона повинна бути короткою та відображати зміст таблиці. Назву не підкреслюють. Наприкінці назв таблиць крапку не ставлять. Відстань від тексту роботи до таблиці – один рядок.

У випадку, коли розмір таблиці виходить за формат сторінки, таблицю поділяють на частини, які переносять на наступну сторінку. При цьому, в кожній частині таблиці (на кожній сторінці) вказують, що це її продовження, пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Також слід пам'ятати, що при перенесенні таблиці на іншу сторінку, слід також перенести й заголовки граф таблиці, які в такому випадку замінюються на відповідні номери граф таблиці. Якщо таблиця не переноситься на наступну сторінку, графи таблиці не нумерують.

Заголовки граф таблиц повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих – якщо вони є самостійними.

Якщо в таблиці наведені дані, які мають різні одиниці вимірювання, то необхідно внести до таблиці окрему графу щодо одиниць вимірювання.

У таблицях допускається шрифт 12 або 14 кеглю, міжрядковий інтервал – 1.

Формули в роботі нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого берега аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче формули потрібно залишити не менш одного вільного рядка.

Під час написання курсової роботи автор повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати на ідеях і висновках яких розробляються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Посилатися слід на останні видання публікацій.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в курсовій роботі.

Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід розпочати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, "...у працях [1-7]..."

Бібліографічний список слід розміщувати в порядку згадування джерел у тексті за їх наскрізною нумерацією.

Відомості про джерела, які включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць, (Приклад оформлення відомостей подано у додатку Б).

Додатки оформляють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках. Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток_” і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д. Один додаток позначається як додаток А.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 (другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) – перша формула додатка А.

8. ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконана курсова робота повинна бути здана на кафедру економічного аналізу і фінансів не пізніше ніж за три дні до захисту, де вона реєструється і передається керівникові для перевірки.

На роботу пишеться рецензія (додаток В), в якій відмічаються позитивні і негативні моменти, рішення про допуск чи не допуск до захисту, дату і час захисту.

Якщо курсову роботу виконано невірно з серйозними недоліками, вона повертається на доопрацювання (відповідно до рецензії). При наступній подачі на кафедру переробленої курсової роботи до неї має бути додано попередню рецензію, згідно з якою слід провести доопрацювання курсової роботи.

Під час підготовки до захисту курсової роботи студент повинен уважно ознайомитись зі змістом рецензії, підготувати відповіді на окремі зауваження.

Захист курсової роботи проходить у відповідності до графіка, шляхом презентації результатів дослідження керівнику курсової роботи. Під час захисту студент коротко інформує про цілі дослідження, стан питання, недоліки, що мають місце, дає пропозиції та оцінює їх ефективність, відповідає на запитання викладача.

До захисту допускаються виключно ті курсові роботи, які відповідають принципам академічної доброчесності, викладеним у «Кодексі академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», доступному для ознайомлення за посиланням <https://bit.ly/3Ty9u5p>.

Роботи, які протирічать принципам академічної доброчесності, містять академічний плагіат, самоплагіат, фабрикацію, фальсифікацію або елементи списування до захисту не допускаються.

Вимоги, виконання яких забезпечує максимальну оцінку:

- об'єктивність висвітлення стану питання з творчим використанням сучасних джерел інформації;
- оригінальність підходів до обґрунтування напрямків розвитку фінансової системи України та фінансового механізму;
- обґрунтування висновків аналізу та пропозицій відповіднимирозрахунками;

- органічний зв'язок змісту пояснювальної записки з її графічною частиною;
 - наявність посилань на джерела інформації;
 - відсутність дублювання матеріалу та прийняття рішень, що не впливають з проведеного аналізу нормативної, статистичної бази та огляду літературних джерел;
 - використання прикладних пакетів комп'ютерних програм;
 - оформлення пояснювальної записки відповідно до чинних стандартів;
 - загальна та професійна грамотність, лаконізм і логічна послідовність викладу матеріалу;
 - якість оформлення;
 - самостійність виконання (діагностується при захисті).
- Курсова робота оцінюється за 100-бальною шкалою (табл. 8.1).

Таблиця 8.1 –Критерії оцінювання курсової роботи

Критерії оцінювання	Деталізація критеріїв оцінювання	Максимальний бал	Загальна кількість балів
Дотримання організаційних вимог подання курсової роботи	Реєстрація теми роботи на кафедрі в установлений термін	1	
	Узгодження плану (структури) курсової роботи з науковим керівником	2	
	Своєчасність подання остаточного варіанту курсової роботи на перевірку науковому керівнику	2	
Змістовність курсової роботи	Повнота розкриття теми	9	
	Змістовність та структурованість вступу на висновків	6	
	Наявність та якість критичного огляду літературних джерел	7	
	Наявність статистичних даних та якість їх аналізу	9	
	Змістовність теоретичної частини	9	
	Змістовність практичної частини (практична цінність отриманих результатів)	6	
	Наявність власних розробок автора	5	
	Актуальність літературних джерел	4	
Дотримання стандартів оформлення курсової роботи	Дотримання вимог до обсягу та структури курсової роботи	2	
	Наявність орфографічних помилок	2	
	Наявність посилань та дотримання стандартів посилань	2	
	Виконання вимог до оформлення титульного аркушу, шрифту, інтервалу, полів, нумерації сторінок, додатків.	2	
	Дотримання стандартів подання інформації	2	

Захист курсової роботи	Вміння грамотно та чітко презентувати курсову роботу під час захисту (викласти мету ,завдання, актуальність, етапи виконання, результати)	5	
	Володіння матеріалом та матеріалом, пов'язаним з темою роботи	10	
	Вміти обґрунтувати результати роботи та пропозиції, методи, які використані у процесі виконання курсової роботи.	10	
	Знання термінології по темі роботи (у тому числі формулювання та пояснення категорій, понять, термінів)	5	
Разом			

9. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів), що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Кодексом академічної доброчесності» (<https://bit.ly/3dF1sHT>) та «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»» (<https://bit.ly/3S6rtPk>).

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Шкварчук Л.О. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування»: навчальний посібник. – Львів: Простір-М, 2019.-232 с.
2. Ярошевич Н.Б. Фінанси: Навчальний посібник / Н.Б.Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В.Ливдар- Львів: Видавництво “Простір-М”, 2018. -298с.
3. Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник / Н. О. Шпак, Н. Б. Ярошевич, О. Я. Побурко. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 416 с.
4. Фінансовий менеджмент: підручник / Г. О. Партин Н. Є. Селюченко. – Львів: Видавництво Львівської політехніки 2018.-388 с.
5. Бюджетна система: навчальний посібник / Піхоцька О. М., Фурдичко Л. Є., Синютка Н. Г. – Львів: ТНЕУ, 2019. – 328 с.

6. Фінанси підприємств: підручник / О.Б.Курило, Л.П.Бондаренко, О.И Вівчар, О.М.Чубка. — К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. — 340 с.
7. Бюджетна система: підручник / І. В. Алексеев, Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, М. В. Ливдар. — Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019.-400 с.
8. Ярошевич Н.Б. Бюджетна система: Практикум: Навчальний посібник / Н.Б.Ярошевич, І.Ю.Кондрат, А.І.Якимів- Львів.: «Новий Світ-2000», 2019.-400 с.

Додаткова література

1. Податковий Кодекс України: офіц. текст прийнятий Верх. Радою України 2 грудня 2010 р.: зі змінами та допов. /Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112
2. Бюджетний кодекс України: офіц. текст прийнятий Верх. Радою України 08 липня 2010 р.: зі змінами та допов. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572)

Ресурси мережі Internet

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> – законодавство України.
2. <http://www.rada.gov.ua> – сайт Верховної Ради України.
3. <http://www.strani.ru> – сайт про міста та країни світу.
4. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – сайт Кабінету Міністрів України
5. <http://www.minfin.gov.ua> – сайт Міністерства фінансів України
6. <http://www.ukrstat.gov.ua> – сайт Державного комітету статистики України
7. <http://www.mfa.gov.ua> – сайт Міністерства закордонних справ України
8. <http://www.mon.gov.ua> – сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України
9. <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index> – сайт Головного контрольно-ревізійного управління України
10. <http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/uk/index> – сайт Пенсійного фонду України
11. <http://rp.gov.ua/home/> – сайт Рахункової палати України
12. <http://www.ssmc.gov.ua> – сайт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку
13. <http://www.bank.gov.ua> – сайт Національного банку України
14. <http://www.nbuv.gov.ua> – сайт національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського

Титульний лист та постановка задачі курсової роботи

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Фінансово-економічний факультет
Кафедра економічного аналізу та фінансів

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «ФІНАНСИ»

на тему: _____

Виконав: студент гр. _____
(шифр групи)

(прізвище та ініціали студента)

Перевірив: _____
(посада, прізвище та ініціали викладача)

Дніпро
202_

Постановка задачі

Тема курсової роботи _____

Зміст курсової роботи :

ВСТУП

Розділ 1 _____

1.1. _____

1.2. _____

Розділ 2 _____

2.1. _____

2.2. _____

2.3. _____

Розділ 3 _____

3.1. _____

3.2. _____

3.3. _____

Завдання видав _____

Завдання прийняв до виконання _____

Дата видачі завдання: «___» _____

Правила оформлення бібліографічного списку

Закони, постанови, розпорядження:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. №254/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. – (Зі змін. та допов.).
2. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 р. № 3715-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст. 166. – (Зі змін.).
3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.07.2006 р. № 1001 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 30. – Ст. 2132. – (Зі змін.).
4. Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 р. №680-р // Офіційний вісник України. – 2009. – № 47. – Ст. 1593.

Книги одноосібні:

5. Соляник Л. Г. Економічний аналіз : навч. посібник / Л. Г. Соляник. – Дніпропетровськ : Національна гірнича академія України, 2007. – 199 с.

Книги двох та трьох авторів:

6. Панков В. А. Контролінг і бюджетування фінансово-господарської діяльності підприємства : навч. посіб. / В. А. Панков, С. Я. Слецький, Е. М. Михайличенко. – К. : Центр навч. літ-ри, 2007. – 112 с.

Книги чотирьох та більше авторів:

7. Соціально-економічні парадигми сучасного гуманізму / М.В. Чечетов [та ін.]. – К. : Корпорація, 2007. – 283 с.

Видання без зазначення автора:

8. Історія української культури : навч. посіб. / за ред. О.Ю. Павлової ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – К. : Центр учбової л-ри, 2012. – 343 с.
9. Підготовка фахівців / М-во освіти і науки України, Нац. гірн. акад. України ; [редкол.: Г.Г. Півняк, П.І. Пілов, В.О. Салов, Ю.Т. Хоменко]. – Д. : НГА України, 1999. – 165 с.

Багатотомне видання:

10. Іванченко Є.А. Математика для економістів. Практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : у 2-х т. / Є. Іванченко, Н. Самарук ; М-во фінансів України, Одес. ін-т фінансів Укр. держ. ун-ту фінансів і міжнар. торгівлі, Хмельн. нац. ун-т. – О. : Поліграф, 2011. – Т. 2.

Статті в журналах одноосібні:

11. Мініна Є. О. Застосування системи збалансованих показників для стратегічного управління підприємством / Є. О. Мініна // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – Т. 1. – №2. – С. 43-45.

Статті в журналах двох та більше авторів:

12. Ганзюк С. М. Динамічний моніторинг інвестиційного клімату України / С. М. Ганзюк, В. В. Караканов // Молодий вчений. – 2016. – № 1(1). – С. 43-47.

13. Єфименко Т.І. Методологічні результати дослідження контролінгу, як позафункціонального інструменту в системі управління підприємствами залізничної галузі / Т. І. Єфименко, І. В. Підпригора, В. Д. Жариков // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – №29. – С. 320-325.

Дисертації:

14. Козуб О. В. Формування системи управління промисловими підприємствами на засадах контролінгу [Текст] : дис. ... канд. екон. наук / О. В. Козуб. – Запоріжжя, 2009. – 202 с.

Автореферати дисертацій:

15. Гарматій Н. М. Удосконалення управління процесами реалізації інвестиційних проектів (на прикладі підприємств системи телекомунікацій) : автореф. дис.канд. екон. наук : 08.00.04 / Н. М. Гарматій. – Терноп. нац. техн. ун-т ім. І. Пулюя. – Т., 2012. – 22 с.

Тези доповіді на конференції одноосібні:

16. Козар Д. С. Трансформація механізму контролінгу в умовах активізації впливу зовнішніх та внутрішніх ризиків / Д. С. Козар // Проблеми соціально-економічного розвитку підприємств : матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф. – Харків : НТУ «ХПІ», 2013. – С. 57- 59.

Тези доповіді на конференції двох та більше авторів:

17. Гринько Т. В. Інноваційний розвиток: характерні риси та проблеми / Т. В. Гринько, М.М. Кошевий // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності : зб. наук. праць Приазовського державного технічного університету. Вип. 2. Т. 1. Маріуполь: ДВНЗ "ПДТУ", 2013. – С. 94-101.

Електронні ресурси:

18. Бурлака В. Пріоритети інноваційного розвитку в українській економіці [Електронний ресурс] / В. Бурлака // Діловий вісник. — 2010. – № 12 (199). – Режим доступу: <http://www.ucci.org.ua/synopsis/dv/2010/dv1012131.ua.html>.

19. Концепція загальнодержавної цільової програми розвитку промисловості України на період до 2017 року: проект Міністерства промислової політики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://industry.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=5796

Оцінювання курсової роботи

Критерії оцінювання	Деталізація критеріїв оцінювання	Максимальний бал	Загальна кількість балів
Дотримання організаційних вимог подання курсової роботи	Реєстрація теми роботи на кафедрі в установлений термін	1	
	Узгодження плану (структури) курсової роботи з науковим керівником	2	
	Своєчасність подання остаточного варіанту курсової роботи на перевірку науковому керівнику	2	
Змістовність курсової роботи	Повнота розкриття теми	9	
	Змістовність та структурованість вступу на висновків	6	
	Наявність та якість критичного огляду літературних джерел	7	
	Наявність статистичних даних та якість їх аналізу	9	
	Змістовність теоретичної частини	9	
	Змістовність практичної частини (практична цінність отриманих результатів)	6	
	Наявність власних розробок автора	5	
	Актуальність літературних джерел	4	
Дотримання стандартів оформлення курсової роботи	Дотримання вимог до обсягу та структури курсової роботи	2	
	Наявність орфографічних помилок	2	
	Наявність посилань та дотримання стандартів посилань	2	
	Виконання вимог до оформлення титульного аркушу, шрифту, інтервалу, полів, нумерації сторінок, додатків.	2	
	Дотримання стандартів подання інформації	2	
Захист курсової роботи	Вміння грамотно та чітко презентувати курсову роботу під час захисту (викласти мету, завдання, актуальність, етапи виконання, результати)	5	
	Володіння матеріалом та матеріалом, пов'язаним з темою роботи	10	
	Вміти обґрунтувати результати роботи та пропозиції, методи, які використані у процесі виконання курсової роботи.	10	
	Знання термінології по темі роботи (у тому числі формулювання та пояснення категорій, понять, термінів)	5	
Разом			

Допущений до захисту „_____” _____ 202__ р. _____
(підпис рецензента)

Підсумкова оцінка по курсовій роботі _____ балів _____

Навчальне видання

**Цуркан Ірина Миколаївна
Федорова Оксана Геннадіївна**

**ФІНАНСИ
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Видано в редакції авторів

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19